

Сутність суб'єктно-продуктивного підходу у підготовці викладачів економічного університету до проектування навчальних технологій

Авторський підхід є актуальним питанням професійної самореалізації викладача економічного університету. Авторство розуміється у двох значеннях: як створення принципово нового у педагогіці, так і створення власної системи викладання, котра використовує відомі підходи, але є авторською в плані професійного розвитку. Саме у другому значенні кожен викладач може бути новатором і вибудувувати власну технологію навчання.

Під **навчальною технологією** ми розуміємо послідовність дій викладача і студентів для досягнення навчальних цілей при вивченні навчального предмета, що передбачає застосування певної сукупності методів і засобів навчання, реалізацію змісту навчання.

Проектування навчальних технологій – це творча діяльність викладачів щодо забезпечення гарантованого досягнення результатів навчання, що включає створення і реалізацію алгоритмів спільної навчальної діяльності її суб'єктів, відповідну організацію навчального змісту і вибір адекватних йому форм і методів навчання.

У контексті підготовки до проектування навчальних технологій ми пропонуємо суб'єктно-продуктивний підхід як найсприятливіший з погляду розвитку здатності бути активним суб'єктом цієї діяльності, усвідомлювати свою відповідальність за процес та результат навчання інших. Такий підхід впливає на розуміння сутності навчання, коли важливим стає усвідомлення викладачем системи цінностей і динаміки змін у власному досвіді, яке відбувається завдяки створенню власних продуктів проектування, зокрема навчальних технологій.

Ми будемо називати суб'єктно-продуктивним такий підхід, який визначає у професійній підготовці провідну роль становлення суб'єктності особистості як здатності до проектування власного професійного шляху та створення суспільно-корисних продуктів діяльності.

Охарактеризуємо означений підхід у підготовці викладачів до ПНТ за такими параметрами, як цілі навчання, рольові позиції того, хто викладає, і того, хто навчається, стиль керівництва, мотивація навчання, характер організації начально-пізнавальної діяльності, форми контролю і оцінювання (табл. 1).

Таблиця 1.

**Особливості суб'єктно-продуктивного підходу
у підготовці викладачів до ПНТ**

Параметри	Характеристики
Цілі навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Постановка і реалізація цілей – векторів щодо розвитку потреб, здібностей, ціннісних ставлень суб'єктів підготовки, які мають втілюватися у продуктах діяльності • Постановка і реалізація цілей – запланованих результатів щодо продуктивних знань та вмінь суб'єктів підготовки • Орієнтація на продукт як особистісно-значущий творчий результат самостійної діяльності її суб'єктів
Рольові позиції	<ul style="list-style-type: none"> • Суб'єкт-суб'єктні стосунки між тими, хто викладає, і тими, хто навчається • Той, хто навчається – суб'єкт діяльності • Той, хто викладає – фасилітатор, організатор взаємодії
Стиль керівництва	<ul style="list-style-type: none"> • Демократичний, партнерський, заохочуючий тих, хто навчається
Мотивація навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Опора переважно на внутрішні мотиви тих, хто навчається • Позитивне стимулювання до навчання • Забезпечення реалізації мотиваційного циклу у навчанні
Організація начально-пізнавальної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> • Застосування інтерактивних форм організації навчання, зокрема тренінгів, навчальних ігор • Пріоритет творчих, продуктивних завдань • Організація умов для виконання індивідуальних та групових навчальних проєктів • Затосування методів активного навчання
Форми контролю і оцінювання	<ul style="list-style-type: none"> • Важливість рефлексивного контролю, який спрямований на структуру діяльності того, хто навчається, ґрунтується на його увазі до власних способів діяльності. • Систематичність контролю, застосування рейтингової системи оцінювання. • Розробка системи оцінювання проєктів • Залучення тих, хто навчається, до контролю і оцінювання

Отже, наша позиція полягає в тому, що у підготовці до проектування навчальних технологій саме суб'єктно-продуктивний підхід здатний забезпечити втілення унікального досвіду саморозвитку викладача у продуктах діяльності, створити умови для його самоактуалізації та рефлексії.